

היום לפני הקמת הצ'זבטרון

בינואר 1948 החלו החזרות הראשונות של להקת הזמר והבידור של הפלמ"ח- הצ'זבטרון. הצורך בדבר עלה כאשר פרצה מלחמת העצמאות. ראשיתה של הלהקה בשניים-שלושה "משוגעים לדבר" שגייס חיים חפר, יוזם הלהקה. ההופעה הראשונה הייתה בקורס מ"כים בקיבוץ דליה ב-2 בפברואר 1948. בהמשך הלהקה נדדה בעיקר בין היחידות הלוחמות והביאה משב רוח אופטימי ומרענן גם אל המשלטים המרוחקים ביותר. פעמים רבות שימשו משטח סלעים, פיסת עפר מאובקת או המשאית עצמה כבימה. העובדה שהלהקה הופיעה בחזית-במקומות המסוכנים ביותר ובתנאים קשים תרמה להעלאת המורל והיה מי שקבע: הצ'זבטרון שווה גדוד.

תוכן העניינים

*

היום לפני-

הצ'זבטרון

*

הידעת?

המסתערבות

*

היום לפני-

הנסיגה מסיני

במבצע חורב

*

תמונת החודש

*

חדש על המדף

*

משולחננו

*

חידת הסלנג

*

דבר המשורר

*

נעמי פולני מספרת ...

מתוך רשימה מדוברת
שנכתבה בעקבות תכנית
רדיו בקול ישראל

"חזיון אור קולי"

היינו בכפר-יזנה. הופענו בפני טוראים במחנה קלט של הפלמ"ח – טירונים עולים אנשי גח"ל, מתנדבים מעפילים, שהפלמ"ח קסם להם. מתחילה ההופעה. הקהל שלנו קשוב, מרוכז, שָׁקֵט – שָׁקֵט – לא מגיב, 'טרי בארץ' – הם לא מבינים מילה עברית. עשינו את "ציפ". שיר של בחורים. על הבמה היינו שלושה: שייקה (שיקה אופיר), שליימלה (שלמה בר-שביט) ואני. גם אני בחור (תמיד, בהופעה, הייתי מחליפה בחיפזון למכנסיים של חייל, מכפתרת, השערות לתוך הכובע – ומוכנה). אז אנחנו שם בפזמון, ואני רואה: שייקה ושליימלה צוחקים-צוחקים, מתפקעים! (בינינו: קהל, כשהוא לא מגיב, זאת תמונה מצחיקה מאוד. המבט הבוהה הזה – פשוט לא הולך עם מה שקורה על הבמה, לא שייך לעסק). ואני התאפקתי. מה-! זה מאמץ! לחצתי את שרירי הצוואר, הבטן... נורא פחדתי להסתכל לפנים, לקהל הצופה בנו, להיתקל בגורם הצחוק, במבט המנוטרף הזה. "ציפ" זה מין פזמון "ליצני" עם הרבה תנועה. צועדים, רצים, כמו שלושה 'ג'וקרים' – בפרופיל, ימין, שמאל, רגליים כפופות, לפנים, לאחור – כל מיני קשקושים. ורבקה'לה (ורבקה'לה קרמר) שם בצד, מחוץ לבמה – אני קולטת אותה – היא מת-פ-ק-ע. כל החברים שם, מאחור, כל אחד תפס לו איזה סדק להציץ לבמה יש בפזמון הזה גם 'סולז'יים' קצרים, וגם לי יש שם איזה 'קטנצ'יק' כזה, ובסולו שלי – פצצה של צחוק! ללא רסן! כבר בלי שום הסוואה. אז גם אצלי, פה התפרקו כל המעצורים – כולנו דמענו. דמענו מצחוק טורף ומאושר. כשהסתיים הכל וירדנו, ואני עוד נאנקת צחוק ושקמחה – גונחים לקראתי החברים שלי ומצביעים לי על "החנות" שלי. שכחתי לכפתר...

חיים נחיים חפר: "זה היה מה שנקרא 'חזיון אור-קולי', ת'מבין? – שמכופפים את הברכיים ו"החנות" נפערת... וכל המ"צנים) באולם מתחילים כבר לראות את 'האור בקצה המנהרה'..."

תוכן העניינים

- *
- היום לפני-
- הציזבטרון
- *
- הידעת?
- המסתערבות
- *
- היום לפני-
- הנסיגה מסיני
- במבצע חורב
- *
- תמונת החודש
- *
- חדש על המדף
- *
- משולחננו
- *
- חידת הסלנג
- *
- דבר המשורר
- *

לחץ כאן

כדי להאזין
לאוסף שירי
הציזבטרון

מאתר זמרשת

הידעת?

בפלמ"ח הוכשרו גם מסתערבות

בינואר 1943 התקיים קורס של המחלקה הסורית בו לראשונה לקחו חלק גם מספר בחורות. רבים מהבחורות המסתערבים בסוריה ובלבנון- נתקלו בניסיונות המקומיים לשדך להם את בנותיהם. מטה הפלמ"ח פתר את הבעיה בהחלטה לגייס "רעיות" למסתערבים ובכך לפטור אותם מבעיית החיזור. יגאל אלון, מפקד המחלקה, פנה לירוחם כהן על מנת שיגייס את הבנות ויפקד על הקורס.

התמונה היחידה מהקורס-
רחל נדב ובעלה צבי.

"הפגישות עם הבנות היו ברובן עטופות מסתורין וסודיות, מפחד ההורים והמשפחה. הן הופיעו לפגישות מכונסות בתוך עצמן, ביישניות וכמעט שניטל מפיהן הדיבור. אך בעיניים – בהן ניצת להט כביר. (..) למן הרגע שהסכימו לבוא לפגישה, וזאת ללא כל ידיעה על אופי התפקיד והשליחות, ראו הבנות בכך גם אפשרות להשתחרר מכבלי הבית והמסורת המשפחתית, אשר מכבר לא תאמו עוד את החיים התוססים והמתקדמים של היישוב העברי בעת ההיא. (...) רוב הנערות באו מן העדה התימנית והשאר – כולן ילידות הארץ, ממוצא מזרחי. (...) ידענו כי בגיוסן של בנות אלו, אנו נוטלים על עצמינו אחריות רבה וכבדה. עשר נערות רכות, אשר לא יצאו עדיין ממסגרת הבית המסורתי והמשפחה הענפה, אנחנו באים לטלטל אותן טלטלה גדולה פיסיית ונפשית. על נערות אלה אנו עומדים להטיל את התפקיד הקשה ביותר, האחראי ביותר והבודד ביותר מכל התפקידים."

ירוחם כהן

הקורס התקיים במושבה הדר רמתיים ולקחו בו חלק כתריסר בחורים ובחורות. התכנים שנלמדו בו תאמו את אופייה של היחידה: נשק, חבלה והסתערבות. הקורס נקטע עוד לפני שהושלם, משום שבאותה עת הסתיימה תקופת 'השיתוף' עם הבריטים. פעילות המחלקה הסורית ככלל הופסקה, והבנות שהוכשרו לא הספיקו למלא את ייעודן.

תוכן העניינים

*

היום לפני-

הציזבטרון

*

הידעת?

המסתערבות

*

היום לפני-

הנסיגה מסיני

במבצע חורב

*

תמונת החודש

*

חדש על המדף

*

משולחננו

*

חידת הסלנג

*

דבר המשורר

*

היום לפני

הנסיגה מסיני במבצע "חורב"

"שבועיים לאחר הפסקת האש, באמצע ינואר 1949, כינס אלון יגאל אלון, בבאר שבע, את כל קציני חזית הדרום מדרגת מפקד פלוגה וסרן ומעלה, כדי לסכם את ביצועיו והישגיו של מבצע "חורב". (...) כל הקצינים שדיברו בכנס הביעו שביעות רצון מהישגי מבצע "חורב", מבלי לחסוך ביקורת על הכישלונות שהיו במהלכו. (...) הם גם טענו נגד יגאל אלון, שלא היה צריך לדעתם להישמע להוראות ההנהגה המדינית, אלא להמשיך במהלכים ההתקפיים של מבצע "חורב", להביס עד תום את הפולש המצרי ולהגשים ניצחון צבאי ומדיני מכריע.

אלון היה נרגש מאד בסכמו את הכנס המתוח. הוא הביע את הזדהותו עם מרבית דברי הביקורת, טען שהחלטת הממשלה לשלוף בחיפזון את חטיבת "הנגב" מחצי האי סיני הייתה שגויה. (...)

דבריו של אלון נשמעו בדממה מוחלטת, אך באוויר עמדה השאלה: אם זו דעתו, מדוע הפסיק את המתקפה, מדוע נעתר ללחץ הממשלה והמטכ"ל ונתן את ההוראות לפנות את השטחים שנכבשו? אלון עצמו נתן את התשובה לכך בהמשך דבריו:

"איזו מדינה יהודית חפצים אנו לכונן בארץ ישראל? מדינה בנוסח דרום אמריקה, בה ישלטו קולונלים וגנרלים גוזלי שלטון, או מדינה דמוקרטית בה יחליטו המנהיגים המדיניים הנבחרים על ידי העם על גורלנו בעת שלום ובעת מלחמה... נכס דמוקרטי זה חשוב יותר מחצי האי סיני, מאל-עריש, מרפיח ומרצועת עזה גם יחד."

מאיר פעיל

מפקדים בחזית הדרום לאחר פקודת הנסיגה

תוכן העניינים

*

היום לפני-

הציזבורן

*

הידעת?

המסתעבות

*

היום לפני-

הנסיגה מסיני

במבצע חורב

*

תמונת החודש

*

חדש על המדף

*

משולחננו

*

חידת הסלנג

*

דבר המשורר

*

תמונת החודש

ב-7 בפברואר 1947 הקים הפלמ"ח ביוזמה של יואש צידון וציאטו את "שורת המגינים" בקפריסין.
בתמונה: אימוני כושר במחנה 35 בהנחיית המפקד אשר ספיר.

תוכן העניינים

*

היום לפני-

הציזבטרון

*

הידעת?

המסתערבות

*

היום לפני-

הנסיגה מסיני

במבצע חורב

*

תמונת החודש

*

חדש על המדף

*

משולחננו

*

חידת הסלנג

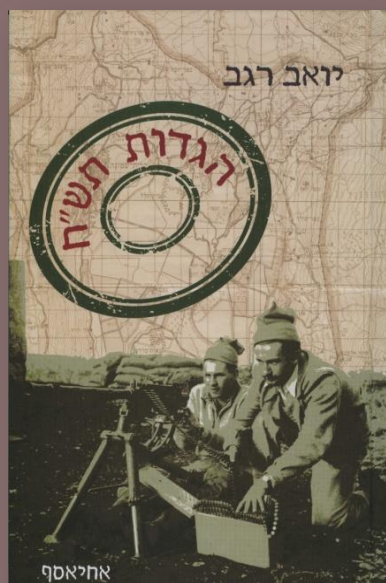
*

דבר המשורר

*

-

חדש על המדף

יואב רגב, חוקר תולדות היישוב, מרצה ומדריך, פרסם עשרות מאמרים וספרים. בשנתיים האחרונות הוציא לאור שני ספרים על הפלמ"ח ועל הפלמ"חאיות. מעל לכל יואב רגב הוא דור שני גאה ללוחמי הפלמ"ח ומתנדב פעיל בבית הפלמ"ח. בספרו זה סוקר יואב תשעה סיפורי קרבות ממלחמת העצמאות - חלקם מוכרים יותר, אחרים מוכרים פחות. ביניהם: הקרבות בשכונת התקווה בתל אביב, בסג'רה ובנירים, הסיפור הקשה של כיבוש לוד, המיתוס של לטרון ועוד. בקיצור, ספר חובה לכל מי שמתעניין בקורותיה של מלחמת העצמאות. אותה מלחמה קשה וארוכה. מומלץ.

כתב: זאב לכיש

משולחננו

בחודש ינואר חגגנו עם אלדד חרובי מנהל הארכיון
את יום הולדתו באוצר התמונות. מזל טוב !

תוכן העניינים

*

היום לפני-

הציזבטרון

*

הידעת?

המסתערבות

*

היום לפני-

הנסיגה מסיני

במבצע חורב

*

תמונת החודש

*

חדש על המדף

*

משולחננו

*

חידת הסלנג

*

דבר המשורר

*

לאחרונה זכינו בביקור מרגש של קבוצה מטעם עמותת אתגרים,
הפועלת לקידום ושילוב חברתי של ילדים, בני נוער ובוגרים עם
מוגבלות באמצעות פעילות ספורט אתגרי. לאחר הסיור בתצוגה
נפגשו חברי הקבוצה עם שייקה גביש ששיתף אותם בסיפורו האישי.

מתוך מכתב של ניר קאופמן
מארגן הסיור, שבין שלל מעשי
ההתנדבות, הוא גם רואה החשבון
של עמותת דור הפלמ"ח.

"חברים יקרים,

היה לי כיף גדול לחבר את הקבוצה שלנו
עם אחד המקומות הכי ערכיים שיש
במדינתנו היקרה, וזהו מוזיאון הפלמ"ח.
כאשר שייקה דיבר על ערכי המורשת של
הפלמ"ח חשבתי עד כמה זה מתחבר
אליכם המתנדבים והחברים בקבוצה.
רעות, דבקות במשימה, מנהיגות, דוגמא
אישית, אלו הערכים והמורשת של דור
הפלמ"ח, ואלו גם הערכים שכל-כך
טבועים בכם...."

חידת הסלנג

מה משמעות כל אחד מן הביטויים הבאים?

1. מבִּלְבֵּל אֶת הַסֵּרְטָן

2. מַזְבּוּט

3. נַעֲרַת-רִינָם

מתוך מילון אחול-מְנוּקֵי לעברית מדוברת

דן בן אמוץ ונתיבה בן יהודה

אנא השיבו אלינו תשובותיכם!

שמותיהם של הפותרים נכונה יפורסמו בגיליון הבא

דבר המשורר

שְׁבוּי / חֵיִם גּוּרִי

אֶרֶץ הַהָרִים הִקִּיפָה אֶת חֵיִי,

שְׁבוּי אֲנִי.

תְּאֵנִים, רְמוֹן, כְּרָמֵי זֵית שָׁמֶן.

סֵלַע הַמּוֹלִיד אֶת כָּל הָאֲרָנִים.

אֲדָמַת הַטֶּרֶשׁ הַקְדוּמָה נִינֵת הַשָּׁמֶשׁ.

בָּצַל גְּדֵרוֹת צֶבֶר נוֹלְדוּ הַרְגָעִים,

עָלוּ בָהֶר,

פָּנוּ מִזְרָחָה עַד חֹמַת הַקָּדָם.

לַחֲשֵׁתִי : אֶרֶץ הַשְּׁמָמָה. וְהִיא עֲנֵתָה : אֲנִי.

קִרְבָּה אֵלַי כְּלִילַת אֵימִים וּמִסְעָרָת,

עַד כִּי נִשְׁבַּעְתִּי לָהּ בְּחָרֵט סַפִּינִי

עַל אֲבֹן לְבָבָהּ,

שְׁלֹא תִדְאָג, שְׁלֹא אֶהֱב אַחֲרָת.

תוכן העניינים

*

היום לפני-

הצ'יזבטרון

*

הידעת?

המסתערבות

*

היום לפני-

הנסיגה מסיני

במבצע חורב

*

תמונת החודש

*

חדש על המדף

*

משולחננו

*

חידת הסלנג

*

דבר המשורר

*